

Mediating Mysteries, Understanding Liturgies. Správa z 9. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie LEST

BRANISLAV KULJOVSKÝ

Pokračujúc v dlhej tradícii kvalitného teologického výskumu sa v dňoch 23.–26. októbra 2013 konala v belgickom Leuvene v poradí už 9. medzinárodná vedecká konferencia systematickej teológie LEST, *Leuven Encounters in Systematic Theology* (Leuvenské stretnutia pri systematickej teológii). LEST konferencia začala v roku 1997 ako iniciatíva katedry systematickej teológie Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Leuvene. Odvtedy sa v Leuvene každý druhý rok na jeseň stretávajú významní teológovia z celého sveta, aby diskutovali o aktuálnych otázkach z oblasti systematickej teológie. V súčasnosti predstavuje LEST jednu z najväčších medzinárodných konferencií systematickej teológie v európskom priestore. Osobitosťou 9. ročníka bola spolupráca katedry systematickej teológie s Inštitútom liturgických štúdií a sakramentálnej teológie. Oficiálny názov 9. vydania konferencie bol *Mediating Mysteries, Understanding Liturgies* [Sprostredkovanie tajomstiev, chápanie liturgií].

Keďže tento názov neznie na prvý pohľad zrozumiteľne, bude vhodné ho na začiatok pár slovami objasniť. Hlavným cieľom konferencie, tak ako ho formulovali organizátori v oficiálnom prehlásení, bolo prispieť k pretrvávajúcej diskusii o spôsoboch, prostredníctvom ktorých sú sprostredkované tajomstvá viery, a zároveň uvažovať akými spôsobmi môžu a majú byť chápané kresťanské liturgie. V pozadí tejto partikulárnej otázky bola snaha zamýšľať sa nad možnosťami ako presne chápať prepojenie medzi liturgiou a vierou, modlitbou Cirkvi a obsahom toho, v čo verí, ktoré normatívne vyjadruje známe latinské spojenie *lex orandi – lex credendi*. Leuvenská škola liturgickej teológie zastáva diktum, že liturgia by mala teoreticky aj metodologicky slúžiť ako prirodzený zdroj teologickej reflexie. Z tejto perspektívy možno chápať, prečo cieľom organizátorov konferencie bolo stimulovať systematickú teologickú reflexiu v bezprostrednom dialógu s liturgickými vedami. Táto skutočnosť sledovala aj snahu priniesť na konferenciu takpovediac „závan nového vetra“. Popri tradičných menách, ktoré sa na LEST konferencii pravidelne objavujú, prišli do Leuvenu aj nové tváre, a s nimi aj nové perspektívy a pohľady.

Konferencia začala ako už tradične juniorskou sekciou, na ktorej so svojimi príspevkami aktívne vystúpilo 39 doktorandov z rôznych krajín sveta. Príspevky doktorandov pojednávali o liturgii a sviatostiach naprieč rôznymi kresťanskými denomináciami a rozoberali teoretické ako aj praktické otázky. Konkrétne témy príspevkov sa venovali okrem iného otázkam vzťahu liturgie a kultúry, liturgie a politickej teológie, ekleziologickým a ekumenickým implikáciám sakramentálnej teológie či otázkam prepojenia liturgickej

a systematickej teológie. Mladí teológovia opierali svoje úvahy o myšlienky takých mysliteľov, akými sú Hans Urs von Balthasar, Joseph Ratzinger, Alexander Schmemmann, Henri de Lubac, Karl Rahner, Roger Haight, Edward Schillebeeckx či John Henry Newman. Drvivá väčšina účastníkov juniorskej konferencie bola prirodzene z Leuvskej univerzity, avšak svoje zastúpenie tu mali aj univerzity z Anglicka, Škótska, Spojených štátov, Kanady, či Francúzska. Z nášho stredo európskeho či východo európskeho regiónu sa konferencie zúčastnili len traja študenti Karlovej univerzity v Prahe.

Úvodnú prednášku s názvom „Prečo by dnešná teológia mala úžitok zo znovuobjavenia diela Dom Odo Casela,“ predniesol leuvský profesor Joris Geldhof, hlavný organizátor konferencie. V nasledujúcich dňoch vystúpilo v rámci piatich plenárnych zasadnutí desať popredných teológov. V prvom plenárnom zasadnutí, ktoré sa venovalo otázkam liturgického sprostredkovania evanjeliového tajomstva, predniesli svoje prednášky Gordon W. Lathrop z Luteránskeho teologického seminára vo Philadelphii a Patrick Prétot OSB z Katolíckeho inštitútu v Paríži. Druhé plenárne zasadnutie sa venovalo úlohe jazyka v liturgii a svoje náhľady do tejto témy predstavili Susan K. Roll z Univerzity Svätého Petra v Ottawe a Baby Varghese z Ortodoxného teologického seminára v Kottayam, India. Témou tretieho plenárneho sedenia bol význam aktívnej účasti na slávení liturgického tajomstva. Svoje prednášky k tejto téme predniesli Julia Knopp z Univerzity vo Freiburgu a Martin Stuflesser z Univerzity vo Würzburgu. V štvrtom plenárnom zasadnutí rozoberali Enrico Mazza z Katolíckej univerzity v Miláne a Bruce T. Morrill SJ z Vanderbilt univerzity (USA) súčasné výzvy a problémy v prežívaní liturgických tajomstiev. Záverečné plenárne sedenie sa venovalo rozsahu a hraniciam liturgickej teológie vo vzťahu k dogmatickej teológii. K tejto téme predniesli prednášky David W. Fagerberg z University Notre Dame a Andrea Grillo z Pápežského vzdelávacieho inštitútu sv. Anzelma v Ríme. Po každej z prvých štyroch plenárnych zasadnutí prebiehali v paralelných skupinách príspevky dokopy viac ako 40 teológov z celého sveta. Z nášho regiónu sa na konferencii zúčastnili opäť len zástupcovia českých univerzít, konkrétne Ivana Noble a Kateřina Bauerová z UK v Prahe, Timothy Noble z Medzinárodného baptistického seminára v Prahe, a Jitka Jonová z CMTF UP v Olomouci. Konferencia vyvrcholila spoločným eucharistickým slávením a záverečným banketom v sobotu napoludnie.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že konferencia bola po organizačnej stránke dobre zvládnutá. Pred začatím, v priebehu aj po skončení konferencie mohli účastníci nájsť všetky relevantné informácie o konferencii na webovej stránke www.lestconference.com, kde tiež možno nájsť odkaz na predchádzajúce LEST konferencie spolu s informáciami o zborníkoch. Zároveň každá zmena programu bola v priebehu konferencie zverejnená na sociálnych sieťach Facebook a Twitter. O dva roky bude LEST konferencia sláviť desiate výročie, ktoré bude umocnené aj skutočnosťou, že si budeme pripomínať 50. výročie

konca Druhého vatikánskeho koncilu. Z toho dôvodu sa organizátori rozhodli venovať LEST X téme: „*Duch a litera: hermeneutika a recepcia II. vatikánskeho koncilu*“. Už rok pred samotnou konferenciou bude zverejnená výzva na zaslanie návrhov na vedecké príspevky pre seniorskú a juniorskú časť konferencie (Call for papers). Keďže veľkým prínosom konferencie LEST nie je „len“ možnosť prezentovať akademickú činnosť na medzinárodnom fóre či diskutovať s teológmi z rôznych kultúrnych kontextov, ale aj budovať kontakty a otvárať horizonty, ktoré môžu neskôr prerásť do vzájomnej akademickej spolupráce, je potrebné na záver vysloviť pranie, aby okrem spomínaných českých teológov prejavili záujem o konferenciu aj iní teológovia nášho regiónu.